

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра плодоовочівництва і виноградарства**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан біологічного
факультету

/Гасинець Я.С. /

« / » _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 29 ПЛОДІВНИЦТВО

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	Н сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	203 – садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
Освітня програма	садівництво та виноградарство
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни ОК 29 «**плодівництво**» для здобувачів вищої освіти галузі знань Н сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина, спеціальності 203 **садівництво, плодоовочівництво і виноградарство**, освітньої програми **садівництво та виноградарство**.

Розробники: Савіна О.І., проф., доктор сільськогосподарських наук, професор
Ковалюк О.М., к.с.-г.н., Шейдик К.А., к.с.-г.н

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **плодоовочівництва і виноградарства**

протокол № 10 від «27» червня 2025 р.

Завідувач кафедри Віталій СИМОЧКО

Схвалено науково-методичною комісією біологічного факультету

протокол № 8 від «27» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Андрій ГАМОР

© Савіна О.І., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 8	Рік підготовки: 2025-2026	
Загальна кількість годин – 120\120 68\36, заочно 240\104	36/68	44
Кількість модулів – 4	Семестр: 1-2	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента –	1-2	1-2
	Лекції:	
	18 34	24
	Практичні (курсів):	
	30 курсова	30
Вид підсумкового контролю: контрольні	Лабораторні:	
	18 34	8
Форма підсумкового контролю: екзамен Курсова робота 30 \ 16	Самостійна робота:	
	54 52	186

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**плодівництво**» є підготувати і сформувати висококваліфікованого фахівця з плодівництва. Майбутній спеціаліст повинен опанувати загальнотеоретичні і загальнобіологічні основи плодівництва, теоретичні і практичні основи технології вирощування плодів і ягід, а також садивного матеріалу плодових і ягідних культур. Спеціаліст повинен вміти раціонально організувати галузь плодівництва високоефективно застосовувати технологічні прийоми вирощування урожаю. Студент повинен отримати знання з біологічних особливостей плодових і ягідних рослин, особливостей їх розмноження, технології вирощування садивного матеріалу, закладання багаторічних насаджень, прийомів догляду за ґрунтом і рослинами з урахуванням конкретного стану насаджень та ґрунтово-кліматичних умов, звертаючи особливу увагу на питання механізації, автоматизації процесів виробництва, підвищенню продуктивності праці та якості вирощуваної продукції.

При підготовці звернути увагу на **загальні компетентності**:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- розуміння вимог до діяльності за спеціальністю Садівництво та виноградарство, зумовлених забезпеченням сталого розвитку України.

Важливим є **фахові компетентності**:

- здатність використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин);
- здатність використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овочевих рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів;
- здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом;
- здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузі садівництва та виноградарства;
- здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві;
- розуміння фундаментальних основ і використання практичних навичок вирощування плодових, овочевих культур і винограду.

Програмні результати навчання:

- 4. порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства;
- 6. демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів природничих і математичних наук в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою;
- 7. демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою;
- 9. володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодовоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття;
- 10. аналізувати та інтегрувати знання в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства;

- 11. ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов;
- 12. проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого та посадкового матеріалу плодовоовочевих культур та винограду відповідно до встановлених вимог;
- 13. проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог;
- 14. інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування овочевобаштанної продукції та грибів відповідно до чинних вимог;
- 15. планувати економічно вигідне виробництво плодовоовочевої продукції та винограду;
- 17. володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**плідівництво**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

1. **Ботаніка ОК 7:** розділи - Вегетативні органи рослин. Способи розмноження рослин. Квітка, насіння, плоди.

2. **Ґрунтознавство ОК 16:** розділи - Склад і властивості ґрунту. Класифікація ґрунтів.

3.. **Фізіологія рослин з основами біотехнології ОК 12:** розділи - Водобмін у рослин. Фотосинтез. Дихання. Кореневе живлення. Ріст, розвиток рослин. Стійкість рослин.

4. **Агрохімія ОК19:** розділи - Властивості ґрунту в зв'язку з живленням рослин і застосуванням добрив. Азотні, фосфорні, калійні добрива. Мікродобрива, комплексні добрива, органічні добрива. Система застосування добрив у садах. Хімічна меліорація ґрунтів. Вапнування.

5. **Загальне та меліоративне землеробство ОК 18:** розділи - Утримання і обробіток ґрунту. Застосування гербіцидів.

6. **Економіка і організація аграрного сервісу ОК 6** розділи - Розміщення і концентрація промислового садівництва. Організація аграрно-промислових підприємств. Оптимальні розміри садівничих господарств. Капіталовкладення в садівництво та їх економічна ефективність. Організація і оплата праці в садівництві,

7. **Механізація сільського господарства ОК 15:** розділи - Механізація підготовки ґрунту і садіння саду. Обробіток ґрунту і внесення добрив у садах. Машини і механізми для зрошення і боротьби з хворобами і шкідниками в саду. Механізація робіт по обрізуванню плодівих дерев і збиранню врожаю, транспортуванню і товарній обробці плодів.

8. **Агрофармакологія ОК 25:** розділи – фітопатологія, ентомологія, хімічний захист рослин, карантин рослин.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**садівництво і виноградарство**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства;	ПРН 4
	ПРН 6

6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів природничих і математичних наук в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою;	ПРН 7
7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою;	ПРН 9
9. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття;	ПРН 10
10. Аналізувати та інтегрувати знання в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства;	ПРН 11
11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов;	ПРН 12
12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого та посадкового матеріалу плодоовочевих культур та винограду відповідно до встановлених вимог;	ПРН 13
13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог;	ПРН 14
14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування овочештанної продукції та грибів відповідно до чинних вимог;	ПРН 15
15. Планувати економічно вигідне виробництво плодоовочевої продукції та винограду;	ПРН 17
17. Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.	

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Плодівництво»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Підготовка ґрунту перед сівбою овочевих чи висаджуванні багаторічних насаджень;	ПРН
Догляд за посівами та насадженнями плодово-ягідних та овочевих культур;	ПРН
Збирання врожаю, проведення післязбиральної доробки;	ПРН
Проведення контролю за виконанням вирощування, збирання та післязбиральної доробки урожаю;	ПРН
Контроль за веденням документації у соціально-виробничій сфері.	ПРН
Прогнозування та програмування урожайності, фіто- санітарного стану і економічної ефективності плодово-ягідних та овочевих культур.	ПРН
Технологічне комплектування агрегатів та їх регулювання;	ПРН

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Форми поточного контролю: Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист), презентація, реферат, есе

Форма модульного контролю: контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: тестування

При оцінюванні знань використовують такі форми та методи контролю: поточний та підсумковий.

Поточний контроль здійснюється на основі модульних контролів. Ф о р м и поточного контролю: тестові завдання з множинним вибором відповіді, співбесіда.

Підсумковий контроль здійснюється на основі кінцевого контролю теоретичних знань у вигляді іспиту ECTS. Ф о р м и підсумкового контролю: тестові завдання з множинним вибором відповіді, загальні питання.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна виконується за розробленими пакетами питань і тестів ККР і оцінюється за тими ж вимогами: тестові питання 40 балів, перше питання 25 балів та друге питання 35 балів, що у сумі дає 100 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ПРИСВОЮВАНИХ СТУДЕНТАМ

№ п/п	модуль 1	Кількість балів
1	Лабораторна робота №1	10
	Лабораторна робота №2	10
	Лабораторна робота №3	10
2	Самостійна робота	20
РАЗОМ		50
3	Підсумковий контроль	50
разом сума балів за модуль 1		100
№ п/п	модуль 2	Кількість балів
1	Лабораторна робота №4	10
	Лабораторна робота №5	10
	Лабораторна робота № 6	10
	Самостійна робота	20
РАЗОМ		50
3	Підсумковий контроль модулю 2	50
Разом сума балів		100
№ п/п	модуль 3	Кількість балів
1	Лабораторна робота №7	10
	Лабораторна робота №8	10
	Лабораторна робота №9-10	10
	Лабораторна робота №11	10
	Самостійна робота	10
РАЗОМ		50
3	Підсумковий контроль	50
РАЗОМ СУМА БАЛІВ ЗА МОДУЛЬ 3		100
№ п/п	Змістовий модуль 4	Кількість балів
1	Лабораторна робота №12	10
	Лабораторна робота №13	10
	Лабораторна робота № 14-15	10
	Лабораторна робота № 16	10
	Самостійна робота	10

РАЗОМ		50
3	Підсумковий контроль	50
Разом сума балів		100

Критерії оцінювання курсової роботи

Таблиця відповідності результатів захисту курсової роботи за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. При її захисті студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.	Високий (творчий)	відмінно
85-89	B	дуже добре	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. При її захисті студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання. У змісті та мові роботи є лише незначні погрішності.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-84	C	добре	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. При захисті роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді використовує презентацію, відповідає на поставлені запитання. У структурі, мові і стилі роботи є лише незначні погрішності.		
70-74	D	задовільно	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. До захисту підготовлена презентація доповіді, але наочна інформація не завжди коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. При захисті студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не	Середній (репродуктивний)	задовільно

			завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-69	E	достатньо	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. До захисту підготовлена презентація доповіді, але наочна інформація не коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. При захисті студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. До захисту не підготовлена презентація доповіді. При захисті курсової роботи студент дає переважно неправильні відповіді, припускає грубі помилки.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. До захисту не підготовлена презентація доповіді. При захисті кваліфікаційної роботи студент не може відповісти на жодне поставлене запитання по її темі, студент не знає теорії.		

Оцінка, виставлена комісією по захисту курсових робіт, є остаточною і опротестовуванню не підлягає. У тих випадках, коли захист курсової роботи визнано незадовільним, комісія вирішує, чи може студент подати до захисту повторно ту ж роботу після доробки і усунення недоліків, або йому необхідно працювати над іншою темою. Максимальна оцінка за якість виконаної роботи складає 60 % і захист роботи, унаочнення, чіткість відповідей на питання 40%.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Якщо студент добре опанував матеріали лекційного і практичного характеру, добре захистив лабораторні роботи, представив матеріали самостійної та індивідуальної роботи за обраною темою, має практичні навички щодо елементів технології при вирощуванні культур, то одержує високу оцінку згідно розроблених і викладених критеріїв оцінювання. Екзамен зараховується автоматично, якщо студент успішно виконав заплановану програму і задоволений рівнем оцінювання. Такі вимоги висуваються і для студентів заочного відділення.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Біологічні основи плідництва

Тема 1. Основні завдання плідництва, стан та перспективи розвитку

Стан і завдання галузі щодо збільшення виробництва плодів і ягід, підвищення їх якості.

Харчове і лікувальне значення плодів. Плідництво як галузь сільськогосподарського виробництва, його значення в аграрно-промисловому комплексі та економіці народного господарства. Перспективи розвитку плідництва в умовах ринкових відносин. Розвиток колективного і присадибного садівництва. Плідництво як наука. Історія його розвитку.

Вклад учених у розвиток наукового плідництва. Шляхи інтенсифікації і науково-технічний прогрес у галузі. Стан, перспективи і тенденції розвитку світового плідництва.

Історія походження порід та систематичне положення

Центри походження плодових і ягідних культур. Систематичне положення плодових і ягідних культур. Зеняткові. Кісточкові. Горіхоплідні. Загальна характеристика та технологічна характеристика основних плодових культур

Тема 2. Морфологія плодових рослин

Класифікація плодових і ягідних рослин за біологічними особливостями. Будова кореневої системи. Коренева шийка справжня і умовна. Типи коренів та їх класифікація. Різниця між коренями за їх походженням, напрямом росту, розміром, функціями. Особливості діяльності кореневої системи залежно від температури, вологості і аерації ґрунту. Будова надземної частини дерева. Стовбур, штаб, центральний провідник, пагін подовження центрального провідника. Крона. Основні та обростаючі гілки. Типи плодових гілочок у зерняткових та кісточкових плодових культур, їх коротка характеристика. Типи бруньок та їх класифікація.

Тема 3. Закономірності росту і плодоношення плодових рослин

Особливості онтогенезу кореневласних насінневих, вегетативно розмножених та щеплених рослин. Вікові періоди у плодових рослин та їх практичне значення. Річний цикл росту і розвитку, періоди вегетації і спокою. Фенологічні зміни у плодових рослин. Закономірності розвитку, росту і плодоношення дерев. Поняття про сорт і клон. Особливості цвітіння, запилення, запліднення плодових рослин. Самоплідність і самобезплідність. Періодичність плодоношення. Біологічні та агротехнічні основи одержання стійких щорічних урожаїв. Ремонтантність.

Періоди вегетації і спокою. Характеристика періоду вегетації. Динаміка росту коренів у річному циклі. Ритми і фази розвитку і росту. Розпускання бруньок і цвітіння. Ріст пагонів. Дозрівання тканин. Листопад. **Фізіологічні основи плодоношення плодових.** Диференціація квіткових бруньок. Запилення. Ріст завязі і причини їх осипання. Теоретичні основи плодоношення. Трактуювання вчених про фізіологію плодоношення. Основні поняття про періодичність плодоношення. Співвідношення між листям і плодами. Роль плодів в утворенні квіткових бруньок. Роль пластичних речовин у періодичності плодоношення. Особливості морфогенезу апекса пагонів. Попередження періодичності плодоношення

Тема 4. Біотичні і абіотичні чинники плодоношення плодових культур

Реакція плодових рослин на умови навколишнього середовища. Температурний режим в житті плодових рослин. Зимо- морозо- і жаростійкість. Температурні межі вирощування окремих порід і груп сортів. Ушкодження низькими температурами і заходи підвищення морозо- та зимостійкості рослин. Вимоги плодових рослин до води залежно від умов вирощування, віку і фаз вегетації. Відношення різних порід та сорто-підщепних комбінувань до вологості ґрунту й повітря. Посухостійкість плодових рослин. Регулювання водного режиму в насадженнях. Реакція плодових рослин на ґрунтові умови. Вплив морфологічних і агрохімічних властивостей ґрунту на ріст і плодоношення. Ґрунтовтома. Охорона ґрунтів, зайнятих багаторічними насадженнями. Значення рельєфу в розподілі кліматичних факторів та зміні ґрунтових умов.

Зональність плідництва в Україні

Зони плодівництва України та їх характеристика. Зона Закарпаття та характеристика підзон плодівництва.

Модуль 2. Технологія вирощування садивного матеріалу плодових і ягідних рослин

Тема 5. Організація плодових розсадників

Значення розсадників в інтенсифікації плодівництва. Принципи районування і спеціалізації розсадників. Сівозміни. Технологія розміщення плодорозсадника.

Маточно-насіннєвий плодорозсадник. Закладання маточно-насінневого розсадника, особливості догляду та заготівлі підщеп.

Маточно-вегетативний плодорозсадник. Закладання маточно-вегетативного розсадника, особливості догляду та заготівлі підщеп.

Маточно-живцевий сад. Технологія закладки маточно-живцевих садів. Особливості заготівлі живців. Упакування та транспортування.

Тема 6. Технологія вирощування садивного матеріалу

Технологія вирощування насіннєвих та вегетативно розмножуваних підщеп. Вирощування клонових підщеп в інтенсивних маточниках. Передсадивна підготовка ґрунту, строки та способи садіння підщеп у черговому полі /перше поле розсадника/, догляд за підщепами. Вирощування саджанців однорічних та дворічних саджанців. Вирощування саджанців зерняткових культур за типом "knip-baum". Викопування, транспортування і прикопування садивного матеріалу. Стандарти на саджанці плодових культур.

Тема 7. Розмноження плодових рослин. Насіннєве і вегетативне розмноження плодових рослин. Особливості розмноження сортів у плодівництві.

Підщепи плодових порід. Взаємовплив підщепи і прищепи. Роль підщеп і вимоги до них. Насіннєві і клонові підщепи зерняткових та кісточкових плодових культур.

Тема 8. Способи окуліровки та строки заготівлі живців

Строки заготовки живців для окуліровки. Способи окуліровки. Садовий інвентар.

Тема 9. Способи щеплення та строки заготівлі живців

Строки заготівлі живців для весняного та зимового щеплення. Способи щеплення. Зимове щеплення та особливості проведення.

Модуль 3. Закладання насаджень і технологія виробництва плодів

Тема 10. Проектування саду та підготовка площі для закладання багаторічних насаджень

Принципи проектування насаджень. Основні типи /конструкції/ садів. Вибір типу насаджень залежно від природних та організаційно-економічних умов. Вибір і оцінка площі під сад, садозаміни. Організація території саду на рівнинних рельєфах та схилах.

Добір сортів і порід, їх співвідношення. Площі живлення, схеми розміщення дерев. Передсадивна підготовка ґрунту. Розбивка площі на квартали. Влаштування дорожньої мережі.

Закладання садохисних насаджень. Аналіз районованого сортименту, підбір порід і сортів, розміщення сортів у кварталах з урахуванням взаємного запилення.

Підготовка саджанців до висаджування. Строки і техніка закладання саду.

Тема 11. Догляд за молодим садом

Догляд за деревами після висаджування. Системи утримання ґрунту: парова, паросидеральна, дерново-перегнійна, культурне задерніння. Утримання ґрунту в молодих садах, мульчування, можливості вирощування міжрядних культур. Утримання ґрунту в плодоносних садах на рівних площах і схилах. Обробіток ґрунту в міжряддях та пристовбурних смугах.

Зональні особливості утримання та обробітку ґрунту в садах. Застосування гербіцидів для боротьби з бур'янами. Вплив основних поживних елементів на продуктивність рослин і якість врожаю. Симптоми нестачі та надлишку їх у ґрунті та органах рослин. Види, форми, строки і способи, норми внесення добрив. Позакореневе підживлення: значення і техніка проведення. Заходи підвищення ефективності добрив у садах. Заходи запобігання забруднення навколишнього середовища. Строки, способи і техніка поливу, норми витрат води при вегетаційних і вологзарядкових поливах. Краплинне зрошення, як основний спосіб зрошення

інтенсивних насаджень. Осушення надмірно зволжених ділянок саду. Заходи запобігання водній ерозії і повторному засоленню ґрунту.

Тема 12. Форми крони та їх формування

Форми крони. Основні типи крон, принципи їх формування.

Формування крони плодового дерева. Завдання і значення формування крон. Біологічні основи формування крон. Технічні основи формування крон. Способи і строки проведення операцій по формуванню крон. Допоміжні прийоми формування крони. Особливості формування крони в суперінтенсивних насадженнях сучасного типу.

Тема 13. Обрізування плодкових дерев

Мета і завдання обрізування дерев. Способи обрізування і реакція на них рослин.

Біологічні й фізіологічні основи обрізування. Строки і техніка обрізування. Механізація обрізування. Обрізування плодоносних дерев зерняткових і кісточкових порід з різними кронами у різні вікові періоди з врахуванням сортових особливостей.

Тема 14. Догляд за врожаєм та інші види робіт у садах. Підготовка до збирання і технологія збирання врожаю

Захист дерев від гризунів, пошкодження низькими температурами і механічні. Інвентаризація і ремонт насаджень. Захист дерев від весняних заморозків. Використання бджіл для запилення в садах. Підготовка до збирання і технологія збирання врожаю. Попереднє (прогноз) визначення врожаю. Підготовка до збирання — інвентарю, тари, пакувальних та інших матеріалів, транспортних засобів; приміщень для тимчасового зберігання і товарної обробки плодів. Способи збирання, техніка ручного збирання; механізоване збирання врожаю.

Технологія збирання і транспортування плодів. Ремонт і реконструкція саду

Модуль 4 Біологічні основи і технологія вирощування ягідних, мало поширених садових рослин

Тема 15. Біологічні особливості і технологія вирощування ягідних рослин

Біологічні особливості і технологія вирощування кущових ягідних культур (смородини, порічок, агрусу), малини та суниці. Райони поширення окремих культур. Найпоширеніші та перспективні сорти ягідних культур, занесені до Реєстру сортів рослин України.

Закладання та догляд за насадженнями. Збирання врожаю та використання ягід.

Способи розмноження та вирощування здорового садивного матеріалу найбільш поширених в Україні ягідних культур. Особливості вирощування садивного матеріалу ягідних культур. Найпоширеніші та перспективні сорти, занесені до Реєстру сортів рослин України. Закладання та догляд за насадженнями. Збирання врожаю та використання ягід. Способи розмноження та вирощування здорового садивного матеріалу

Тема 16. Горіхоплідні культури

Значення плодів горіхоплідних як продуктів харчування. Господарські та біологічні особливості горіхоплідних (волоський горіх, ліщина, мигдаль та ін.). Розмноження. Закладання насаджень. Технологія вирощування горіхоплідних.

Тема 17. Мало поширені культури

Мало поширені ягідні і плодові культури. Значення цих культур у загальному балансі виробництва плодів в Україні. Господарські та біологічні особливості, розмноження, закладання насаджень та догляд за ними (айва звичайна, аронія, жимолость, обліпіха, калина, актинідія, лимонник, вишня повстиста, шовковиця та ін.)

Тема 18. Дикорослі насадження

Значення дикорослих форм як продуктів харчування. Господарські та біологічні особливості. Розмноження. Закладання насаджень для окультурення. Особливості вирощування. Шкідники та хвороби подово-ягідних культур.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		Заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Біологічні основи плідівництва												
Тема 1. Основні завдання плідівництва, стан та перспективи розвитку	2	6		0		0	11	1				10
Тема 2. Морфологія плодів рослин	9	2		2		5	22	1		1		20
Тема 3. Закономірності росту і плодоношення плодів рослин	9	4		2	5	5	12	1		1		10
Тема 4. Біотичні і абіотичні чинники плодоношення плодів культур	9	6		2	5	5	9	1				10
Разом за модулем 1	29	18		6	10	15	54	4		2		50
Модуль 2. Плодовий розсадник												
Тема 5. Організація плодів розсадників		2		2		2		2				5
Тема 6. Маточно-насіньвий плідорозсадник. Маточно-вегетативний плідорозсадник. Маточно-живцевий сад.	4	2		2	10	2	6	1				5
Тема 7. Технологія вирощування садивного матеріалу Розмноження плодів рослин Підщепи плодів порід	3	2		2	10	1	5	1				10
Тема 8. Способи окуліровки та строки заготівлі живців	9	6		4		5	5	1		1		10
Тема 9. Способи щеплення та строки заготівлі живців	9	6		2		5	2	1		1		20
Усього годин за модулем 2	31	18		12	20	15	18	6		2		56
Модуль 3. Закладання насаджень і технологія виробництва плодів												
Тема 10. Проектування саду та підготовка площі для закладання багаторічних насаджень	8	2		2		4	14	1				13

Тема 11. Догляд за молодим садом	8	4	4	4	11	1			10
Тема 12. Форми крони Формування крони плодового дерева	8	4	4	4	12	1	1		10
Тема 13. Обрізування плодкових дерев	8	8	8	10	12	1	1		10
Тема 14. Догляд за врожаєм та інші види робіт у садах. Підготовка до збирання і технологія збирання врожаю. Ремонт і реконструкція саду	8	2	2	10	10				10
Усього годин за модулем 3	40	20	20	32	59	4	2		53
модуль 4 Біологічні основи і технологія вирощування ягідних, мало поширених садових рослин									
Тема 15. Біологічні особливості і технологія вирощування ягідних рослин Особливості вирощування садивного матеріалу ягідних культур	8	8	4	2	22	1	1		10
Тема 16. Горіхоплідні культури	7	2	4	3	22	1	1		20
Тема 17. Мало поширені культури	9	2	2	5	6	1			5
Тема 18. Дикорослі насадження Шкідники та хвороби подово-ягідних культур	11	2	4	7	6	1			5
Усього годин за модулем	35	14	14	17	46	4	2		40
Разом	240	70	52	30	76	22	14		204

Теми лабораторних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		Стац	заочн о
Модуль 1. Біологічні основи плідництва			
1-	Породний і видовий склад плодкових порід	2	
2	Вивчення будови дерева	2	
3	Вивчення різних типів плодкових гілок	2	1
Разом за модуль 1		6	
Модуль 2. Технологія вирощування садивного матеріалу плодкових і ягідних рослин			
4	Вивчення насіння плодкових культур. Вивчення підщеп головних плодкових культур	2	1
5	Вивчення садового інструмента та способів щеплення і окуліровки	10	1
6	Обчислення площі і кількості садивного матеріалу у плодкових розсадниках. Складання технологічних карт на вирощування саджанців у плодovому розсаднику	4	1
Разом за модуль 2		18	

Модуль 3 Закладання насаджень і технологія виробництва плодів			
7	Складання плану створення плодового саду	2	1
8	Техніка розбивки площі під сад та садіння дерев	2	1
9	Складання календарного плану по догляду за молодим та плодоносним садом	4	1
10	Техніка формування крони та обрізування плодових дерев зерняткових	6	1
11	Техніка формування крони та обрізування плодових дерев кісточкових	6	1
Разом за модуль 3		20	
Модуль 4 Біологічні основи і технологія вирощування ягідних, мало поширених садових рослин			
12	Біологічні і господарські особливості ягідних культур	6	1
13	Способи розмноження ягідних культур	2	1
14	Складання технологічних карт з догляду за ягідниками	2	1
15	Вивчення видового складу горіхоплідних	2	1
16	Сортовий склад мало поширених культур та	2	1
Разом за модуль 4		14	
Всього		52	14

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		Денна ф-ма	Заочна ф-ма
Модуль 1. Біологічні основи плодівництва			
	Сучасний стан та перспективи розвитку плодівництва в Закарпатті.	1	1
	Значення плодів та ягід як продуктів харчування людини.	5	5
	Основні напрямки інтенсифікації плодівництва.	5	1
	Значення праць видатних вітчизняних та зарубіжних учених-плодоводів.	1	1
	Народногосподарське значення ягідних культур.	1	1
	Біологічна та господарська характеристика яблуні (значення, поширення, види, біологічні особливості, провідні сорти).	1	6
	Біологічна та господарська характеристика груші.	1	6
	Біологічна та господарська характеристика вишні.	1	1
	Біологічна та господарська характеристика сливи.	1	1
	Біологічна та господарська характеристика абрикоса.	1	1
	Біологічна та господарська характеристика горіхоплідних.	1	6
	Стан спокою та його значення у житті плодових рослин.	1	1
	Світловий режим у плодових насадженнях та шляхи його регулювання	1	1
	Вимогливість плодових і ягідних рослин до вологи, регулювання водного режиму у багаторічних насадженнях.	1	6
	Тепловий режим у плодових насадженнях та шляхи його регулювання		5
	Роль ґрунтових умов та поживного режиму в житті плодових рослин, шляхи їх регулювання у плодових насадженнях.	1	5

	Зимостійкість і морозостійкість плодових культур та шляхи їх підвищення.	1	3
Разом за модулем 1		24	50
Модуль 2. Технологія вирощування садивного матеріалу плодових і ягідних рослин			
	Структура промислового плодового розсадника, коротка характеристика його відділень.	2	10
19.	Посівні якості насіння та способи їх визначення.	1	1
20.	Особливості насінневого способу розмноження плодових рослин.	1	1
21.	Вегетативне розмноження плодових і ягідних рослин, його значення та способи.	1	1
22.	Роль підщеп і вимоги до них.	1	1
23.	Насінневі підщепи для яблуні та груші.	1	1
24.	Клонові підщепи для яблуні та груші.	1	1
25.	Вирощування насінневих підщеп.	1	1
26.	Способи вирощування клонових підщеп.	1	1
27.	Закладання першого поля плодового розсадника та основні роботи в ньому.	1	1
28.	Організація, строки та способи окулірування підщеп.	1	10
29.	Основні роботи у другому полі плодового розсадника.	1	1
30.	Викопування та сортування саджанців плодових культур.	1	10
31.	Транспортування і прикопування саджанців плодових культур.	1	1
32.	Вирощування саджанців яблуні типу “кніп-баум”.	5	10
33.	Вимоги до садивного матеріалу для насаджень інтенсивного типу.	5	16
Разом за змістовим модулем 2		25	56
Модуль 3. Закладання насаджень і технологія виробництва плодів			
34.	Вибір ділянки під закладання саду.		1
35.	Організація території саду.		1
36.	Принципи проектування багаторічних насаджень.		1
37.	Типи інтенсивних насаджень у сучасному садівництві.		1
38.	Принципи підбору порід і сортів при закладанні саду.		1
39.	Особливості розміщення сортів у кварталах саду з врахуванням взаємозапилення.		1
40.	Передпосадкова підготовка ґрунту під сад.		1
41.	Розбивка площі під багаторічні насадження.		1
42.	Схеми розміщення дерев у саду та їх оцінка в умовах інтенсивного плодівництва.		1
43.	Догляд за молодими деревами після їх садіння.	2	1
44.	Утримання та обробіток ґрунту в молодих садах.	2	1
45.	Системи утримання ґрунту у багаторічних насадженнях.	2	1
46.	Парова та паросидеральна системи утримання ґрунту в плодоносних садах.	2	1
47.	Дерново-перегнійна та дернова системи утримання ґрунту в плодоносних садах.	2	1
48.	Строки та способи обробітку ґрунту в садах.	1	1
49.	Удобрення молодих садів.	1	1
50.	Удобрення плодоносних садів.	1	1
51.	Норми та строки внесення добрив у садах.	1	1

52.	Кореневе і позакореневе підживлення плодкових культур.	1	1
53.	Способи поливів плодкових насаджень.	1	1
54.	Краплинне зрошення, його переваги та організація.	1	1
55.	Вегетаційні та вологозарядкові поливи.	1	1
56.	Норми поливів та строки їх проведення.	1	1
57.	Значення та біологічні основи обрізування та формування крон плодкових дерев.	1	1
58.	Строки та способи обрізування плодкових дерев.	1	1
59.	Особливості обрізування дерев яблуні і груші у різні вікові періоди.	1	5
60.	Типи округлих крон та основні принципи їх формування.	1	1
61.	Формування крони за розріджено-ярусною системою.	1	5
62.	Типи крон плодкових дерев.	1	1
63.	Площинні та інші штучні форми крон.	1	1
64.	Ремонт і реконструкція плодкових насаджень.	1	5
65.	Способи боротьби з весняними заморозками.	1	1
66.	Визначення очікуваного врожаю та знімальної стиглості плодів.	1	1
67.	Організація і техніка збирання плодів.	1	5
Разом за модуль 3		30	53
Модуль 4. Біологічні основи і технологія вирощування ягідних, мало поширених садових рослин			
68.	Біологічна та господарська характеристика суниці.	5	5
69.	Біологічна та господарська характеристика малини.	1	10
70.	Біологічна та господарська характеристика смородини, порічок і агрусу.	1	15
71.	Способи розмноження ягідних культур.	1	1
72.	Вимоги до закладання маточних насаджень ягідних культур.	1	1
73.	Закладання та догляд за насадженнями суниці.	1	1
74.	Закладання та догляд за насадженнями малини.	1	1
75.	Закладання та догляд за насадженнями кущових ягідних культур.	1	1
76.	Обрізування малини та кущових ягідних культур.	1	1
77.	Значення та особливості вирощування горіхоплідних культур (грецький горіх, фундук).	3	1
78.	Значення та особливості вирощування мало поширених плодкових культур (жимолость, актинідія, лимонник)	5	1
Разом за модуль 4		24	35
Всього		106	204

9. Індивідуальні завдання (курсова робота)

Теми курсових робіт з плідівництва на 2025 р.

1. Особливості росту і розвитку малопоширених культур
2. Особливості розмноження кісточкових плодкових культур
3. Різновидність абрикоса та особливості вирощування
4. Різновидність персика та особливості вирощування

5. Горіхоплідні плодові культури та їх застосування
6. Агробіологічна характеристика фундука та технологія закладки саду в умовах

Закарпаття

7. Малопоширені види горіха та особливості вирощування
8. Інтенсивна технологія вирощування фундука
9. Різновидність мигдалю та особливості вирощування
10. Сучасні технології вирощування суниці
11. Різновидність малини і ожини та способи вирощування
12. Смородина і порічки та особливості закладання
13. Інтенсивні технології вирощування малини для одержання осіннього урожаю
14. Особливості вирощування лохини в індивідуальному секторі

Теми курсових робіт (заочно)

1. Вимоги до закладання плантації лохини
2. Особливості вирощування фундука за типом дерева
3. Інтенсивні технології вирощування малини
4. Особливості вирощування волоського горіха карликових сортів
5. Особливості вирощування персика за інтенсивною технологією
6. Особливості вирощування йошти
7. Технологія вирощування жимолості
8. Особливості вирощування сливи
9. Вирощування саджанців фундука
10. Формування урожаю хурми в умовах низини Закарпаття

Методи навчання

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів діяльності неможливо реалізувати мету і завдання навчання, досягнути засвоєння студентами певного змісту навчального матеріалу. Під час вивчення навчальної дисципліни „Плодівництво” використовуються такі методи навчання:

- метод організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні, наочні, практичні, індуктивні та дедуктивні);
- метод стимулювання і мотивації навчальної діяльності (методи стимулювання інтересу до навчання);
- метод контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

1. Лекції із застосуванням мультимедійного проєктора, допоміжних матеріалів
2. Опорні конспекти для студентів та лабораторні зошити
3. Ксерокопії лекцій для студентів із низькою якістю ведення конспектів
4. Ведення практичних занять у навчальному саду і на ягідниках та проведення всіх основних робіт силами студентів
5. Екскурсії у передові господарства та старі сади для порівняльної характеристики і ідентифікації більшості хвороб і шкідників.
6. Каблучко Г.О. та ін. Лабораторний практикум по плодівництву.-К.: УСГА, 1982.
7. Типові технологічні карти вирощування садивного матеріалу плодових та ягідних культур /За ред. О.Ю. Єрмакова. –К.: 2002. –70 с.

8. Атлас перспективных сортов плодовых и ягодных культур Украины /Под ред. В.П. Копаня – К.: ООО Одеск, 1999. –454 с.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ для 3 курсу
з дисципліни "Плодівництво"

1. Плодівництво як наука і галузь сільськогосподарського виробництва.
2. Сучасний стан та перспективи розвитку плодівництва в Україні.
3. Значення плодів та ягід як продуктів харчування людини.
4. Основні напрямки інтенсифікації плодівництва.
5. Значення праць видатних вітчизняних та зарубіжних учених-плодоводів.
6. Народногосподарське значення ягідних культур.
7. Класифікація плодових і ягідних рослин за біологічними і господарськими ознаками.
8. Класифікація плодових і ягідних рослин за морфологічними ознаками.
9. Біологічна та господарська характеристика яблуні (значення, поширення, види, біологічні особливості, провідні сорти).
10. Біологічна та господарська характеристика груші.
11. Біологічна та господарська характеристика вишні.
12. Біологічна та господарська характеристика сливи.
13. Біологічна та господарська характеристика абрикоса.
14. Біологічна та господарська характеристика горіхоплідних.
15. Будова надземної частини плодового дерева.
16. Будова кореневої системи плодового дерева.
17. Класифікація бруньок та пагонів.
18. Вікові періоди у житті плодових рослин за П.Г. Шиттом.
19. Фенологічні фази вегетаційного періоду у плодових рослин.
20. Стан спокою та його значення у житті плодових рослин.
21. Світловий режим у плодових насадженнях та шляхи його регулювання
22. Вимогливість плодових і ягідних рослин до вологи, регулювання водного режиму у багаторічних насадженнях.
23. Тепловий режим у плодових насадженнях та шляхи його регулювання
24. Роль ґрунтових умов та поживного режиму в житті плодових рослин, шляхи їх регулювання у плодових насадженнях.
25. Зимостійкість і морозостійкість плодових культур та шляхи їх підвищення.
26. Структура промислового плодового розсадника, коротка характеристика його відділень.
27. Стратифікація насіння плодових культур.
28. Посівні якості насіння та способи їх визначення.
29. Особливості насінневого способу розмноження плодових рослин.
30. Вегетативне розмноження плодових і ягідних рослин, його значення та способи.
31. Роль підщеп і вимоги до них.
32. Насінневі підщепи для яблуні та груші.
33. Клонові підщепи для яблуні та груші.
34. Підщепи для вишні і черешні.
35. Підщепи для абрикоса і персика.
36. Підщепи для сливи.
37. Вирощування насінневих підщеп.
38. Способи вирощування клонових підщеп.
39. Закладання першого поля плодового розсадника та основні роботи в ньому.
40. Організація, строки та способи окулірування підщеп.
41. Заготівля живців для окулірування.

42. Техніка окулірування підщеп.
43. Строки та способи щеплення живцем.
44. Строки та техніка проведення зимового щеплення.
45. Основні роботи у другому полі плодового розсадника.
46. Викопування та сортування саджанців плодових культур.
47. Транспортування і прикопування саджанців плодових культур.
48. вирощування саджанців яблуні типу “кніп-баум”.
49. Вимоги до садивного матеріалу для насаджень інтенсивного типу.
50. Вибір ділянки під закладання саду.
51. Організація території саду.
52. Принципи проектування багаторічних насаджень.
53. Типи інтенсивних насаджень у сучасному садівництві.
54. Принципи підбору порід і сортів при закладанні саду.
55. Особливості розміщення сортів у кварталах саду з врахуванням взаємозапилення.
56. Передпосадкова підготовка ґрунту під сад.
57. Розбивка площі під багаторічні насадження.
58. Схеми розміщення дерев у саду та їх оцінка в умовах інтенсивного плодівництва.
59. Підготовка саджанців до висаджування та строки їх садіння.
60. Способи садіння саджанців плодових культур.
61. Як правильно підготувати ямку та посадити саджанець?
62. Догляд за молодими деревами після їх садіння.
63. Утримання та обробіток ґрунту в молодих садах.
64. Системи утримання ґрунту у багаторічних насадженнях.
65. Парова та паросидеральна системи утримання ґрунту в плодоносних садах.
66. Дерново-перегнійна та дернова системи утримання ґрунту в плодоносних садах.
67. Строки та способи обробітку ґрунту в садах.
68. Удобрення молодих садів.
69. Удобрення плодоносних садів.
70. Норми та строки внесення добрив у садах.
71. Кореневе і позакореневе підживлення плодових культур.
72. Способи поливів плодових насаджень.
73. Краплинне зрошення, його переваги та організація.
74. Вегетаційні та вологозарядкові поливи.
75. Норми поливів та строки їх проведення.
76. Значення та біологічні основи обрізування та формування крон плодових дерев.
77. Строки та способи обрізування плодових дерев.
78. Види обрізування плодових дерев.
79. Техніка обрізування плодових дерев.
80. Особливості обрізування дерев яблуні і груші у різні вікові періоди.
81. Типи округлих крон та основні принципи їх формування.
82. Формування крони за розріджено-ярусною системою.
83. Типи крон плодових дерев.
84. Площинні та інші штучні форми крон.
85. Обрізування дерев сливи.
86. Обрізування дерев черешні.
87. Ремонт і реконструкція плодових насаджень.
88. Способи боротьби з весняними заморозками.
89. Визначення очікуваного врожаю та знімальної стиглості плодів.
90. Організація і техніка збирання плодів.
91. Біологічна та господарська характеристика суниці.
92. Біологічна та господарська характеристика малини.
93. Біологічна та господарська характеристика смородини, порічок і агрусу.
94. Способи розмноження ягідних культур.

95. Вимоги до закладання маточних насаджень ягідних культур.
96. Закладання та догляд за насадженнями суниці.
97. Закладання та догляд за насадженнями малини.
98. Закладання та догляд за насадженнями кущових ягідних культур.
99. Обрізування малини та кущових ягідних культур.
100. Значення та особливості вирощування горіхоплідних культур (грецький горіх, фундук).
101. Значення та особливості вирощування мало поширених плодових культур (жимолость, актинідія, лимонник).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Савіна О.І., Матієга В.Й., Гамор А.Ф. Практикум з плодівництва. Ужгород, 2010. 199с.
2. Сіленко В.О. Сучасні технології садівництва. Практикум. Київ, 2015. 196с.
3. Помологія. Т.2. Груша и айва / Под ред. М.В. Андриенка. – К.: Урожай, 1994. – 223 с.
4. Барабаш О.Ю., Федоренко В.С. та ін. Технологія виробництва овочів і плодів.- К.: Вища школа, 1993.
5. Грицаєнко А.О. Плодівництво. – К.: Урожай, 2000.
6. Каблучко Г.О., Гапоненко Б.К. Лабораторний практикум по плодівництву. – К.: УСГА, 1982.- 115 с.
7. Каблучко Г.О., Гапоненко Б.К., Сніжко В.Л. та ін. Плодівництво.-К.: Вища школа, 1990р.
8. Куян В.Г. Плодівництво (практикум) – К.: Вища школа, 1985. - 165 с
9. Куян В.Г. Плодівництво.- К.: Аграрна наука. 1998.
10. Тарасов В.Г. Практикум по плодоводству (лабораторно-практические занятия и учебная практика). – М.: Колос.-1981. – 335 с.

Додаткова:

1. Карпенчук Г.К. та ін. Удобрення садів. -К.: Урожай, 1984.
  2. Карпенчук Г.К. Частное плодоводство.-К.: Вища школа, 1984.
  3. Ковтун І.М., Копань К.М., Марковський В.С. та ін. Ягідні культури. - К.: Урожай, 1986.
  4. Майдебур В.И. й др. Выращивание плодовых и ягодных саженцев. К.: Урожай, 1984.
  5. Міжвідомчі наукові збірники: Садівництво; Наукові збірники НАУ; Збірники наукових праць Уманського державного аграрного університету; Фахові журнали з садівництва та ін.
  6. Омельченко І.К. Культура яблуні в Україні: Монографія. –К.: Урожай, 1993. –264 с.
  7. Реєстр сортів рослин України на 2003 рік. –К.: Алефа, 2003. –30 с.
  8. Типові технологічні карти вирощування садивного матеріалу плодових та ягідних культур /За ред. О.Ю. Єрмакова. –К.: 2002. –70 с.
9. Каблучко Г.О. та ін. Лабораторний практикум по плодівництву.-К.: УСГА, 1982.

Інформаційні ресурси

1. При читанні лекцій та проведенні лабораторних занять використовуються такі наочні посібники та методичні вказівки:
  1. Таблиці, рисунки, графіки, схеми.

2. Натуральні зразки осінніх та зимових сортів яблуні і груші, внесені до Реєстру сортів рослин України, нові перспективні вітчизняні і зарубіжні сорти.
3. Зразки плодів законсервовані в формаліні та інших фіксуючих розчинах: зерняткові, кісточкові, ягідні, горіхоплідні, цитрусові, субтропічні плодові рослини.
4. Гербарний матеріал рослин, які вирощуються на території України.
5. Зразки насіння рослин.
6. Садовий інструмент /окулірувальні ножі, копулірувальні ножі, секатори, садові ножі, садові пилки та ін./.
7. Макети гілочок; викопані з кореневою системою і засушені сіянці, клонові підщепи, однорічні та дворічні саджанці культур.
8. Макети насінневих та клонових підщеп.
9. Кольорові малюнки районованих і нових сортів плодових і ягідних культур.
10. Лабораторний практикум з плодівництва, методичні вказівки до проведення лабораторних занять з теми: "Структура плодового розсадника та розрахунки площ його відділень".
11. Методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи з плодівництва "Закладання насаджень плодових і ягідних культур та догляд за ними".
12. Практикум з помології. - Навчальний посібник для с.-г. вищих навчальних закладів.
2. Навчальна практика проводиться на базі навчально-наукового саду.

...

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)